

BÜLTEN

4 Ekim 2023

Türkiye E-ticaret Kanunu Kapsamında E-ticaret Platformlarının Yasal Yükümlülükleri

E – Ticaret en basit anlamıyla, internet üzerinden alım-satım faaliyetlerini kapsayan bir ticaret çeşididir. Günümüz gelişen koşullarıyla ortaya çıkan bu sistem, hayatlarımızı önemli ölçüde kolaylaştırırken; e – Ticaret faaliyetlerinin denetlenmesi ve düzenlenmesine ilişkin tabi olduğu bir hukuki sistem de vardır.

Her sistemde olduğu gibi hukuki düzenlemelere ihtiyaç duyan E- Ticaret için 2015 yılında “ELEKTRONİK TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN” yürürlüğe girmiştir.

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun; ticari iletişimi, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumluluklarını, elektronik iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmeler ile elektronik ticarete ilişkin bilgi verme yükümlülüklerini ve uygulanacak yaptırımları kapsamaktadır.

Gerçek hayatta özdeşleştirildiğinde; kazanç sağlamaya yönelik kurulmuş e – Ticaret kapsamında iş yapan işletmeleri, tüketicileri, kredi sistemlerini, ürünlerin sergilendiği platformları ve bu iletişim kanallarının nasıl sağlandığına ilişkin hususlar mevzu bahis kanunda tanımlanmıştır.

Bu hususlara bağlı olarak ortaya çıkan problemler veya hepimizin bildiği gibi tüketicinin sahip olduğu haklara e – Ticaret bağlamında nasıl erişilebileceği ve kullanılabileceği gibi hususlar düzenlenmiştir.

A. HUKUKİ METİNLER ve HAKLAR

Kanunumuz doğrultusunda e – Ticaret yapabilmek için belli haklar güvence altına alınmalıdır. Bu doğrultuda e – Ticaret işlemlerinin gerçekleştirildiği platformlarda belirli hukuki metinler bulunmalıdır. Aşağıda detaylı bir biçimde bu metinler ve var olma amaçları açıklanacaktır.

Bu metinler:

- Mesafeli Satış Sözleşmesi
- E – Ticaret Ön Bilgilendirme Formu
- E – Ticaret Gizlilik Sözleşmesi ve KVKK
- E – Ticarete Cayma Hakkının Düzenlenmesi
- E – Ticarete Üyelik Sözleşmesi (şirketin gerekli kılmasına bağlıdır)
- E – Fatura

olarak sıralanabilecektir.

Mesafeli Satış Sözleşmesi

Elektronik satış platformları, mesafeli satış sözleşmesini bünyelerinde bulundurmakta zorunludur. Mesafeli satış sözleşmeleri, ürünü sağlayan taraf ile tüketici arasında doğabilecek uyumsuzluk ve hak gasplarının önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple bahsi geçen platformlarda mesafeli satış sözleşmesinin varlığı zorunlu hale getirilmiş ve ön bilgilendirme formu ile birlikte satın alımdan hemen önce imzalanması zorunlu kılınmıştır.

Mesafeli satış sözleşmesinde bu sebeple alışverişe konu edilen malların beraberinde getirdiği haklar (garanti belgesi vb.), sözleşme tarihi, satıcı ve alıcının hakları gibi önemli unsurları barındırmaktadır.

Ön Bilgilendirme Formu

Ön bilgilendirme formunda ise satıcının iletişim bilgileri, satılan şey/lerin detaylı özellikleri, iade ve cayma koşulları gibi esaslı unsurlar düzenlenmiştir.

Bu belgeler imzalanmaksızın veya onay verilmeksizin alışveriş yapılması mümkün olmayacaktır.

Gizlilik Sözleşmesi ve KVKK

Elektronik satış yapan platformların verdiği hizmetlerin güvence altına alınması, kopyalanması ve afişe edilmesi gibi olguların önüne geçilmesini sağlarken; alıcının iletişim bilgileri, özel ve kişisel verilerinin korunması amaçlanmıştır.

Her iki taraf da birbirleri adına bahsi geçen yükümlülükleri yerine getireceğini ve gizli kalması taahhüt edilen hususları 3. kişilerle paylaşmayacaklarını taahhüt ederler.

E – Fatura

Bilindiği üzere satış işlemleri gerçekleştirilirken kayıtlarının tutulabilmesi, vergilendirilebilmesi gibi gerekçelerle bu işlemlerin faturalandırılarak yapılması zorunlu kılınmıştır.

Bu sebeple e – Ticaret kapsamında yapılan satış işlemlerinde de faturalandırma zorunlu kılınmış olup bu faturalandırma işlemlerinin elektronik ortama uygun hale getirilerek yapılması gerekmektedir.

Cayma Hakkı ve İade Koşulları

Cayma hakkı, herhangi koşul ve/veya nedene ihtiyaç duymaksızın; gerçekleştirilen satın alma işleminden vazgeçme hakkıdır. Ürünü satın alan tüketici 14 gün içerisinde hiçbir koşula ihtiyaç duymaksızın cayma hakkını kullanmaya sahiptir.

Bazı hallerde istisnai durumlar söz konusu olabilir: ambalajlı olması sebebiyle ürünlerin değer kaybına uğraması gibi... Ancak genel kural, 14 günlük süre içerisinde alıcının cayma hakkını koşulsuz bir biçimde kullanabildiği yönündedir.

İade, cayma hakkını kullanan alıcıya karşı en geç 10 içerisinde gerçekleştirilmelidir. Genel kuralın bu olmasına karşın tabii satıcının da iadeyi reddetmesi mümkündür. Ancak bu hususu elektronik posta ile alıcıya 10 günlük süre içerisinde bildirilmesi gerekmektedir.

B. TARAFLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Genel itibarıyla ticaret bağlamında iki taraftan söz ederiz: satıcı ve alıcı. Mevzu bahis kanunda alıcılar; tüketiciler ve tacirler olarak karşımıza çıkarken satıcılar ise elektronik platformlardaki satışı gerçekleştirilen hizmet sağlayıcılarıdır.

Ek olarak kanunumuzda “Aracı Hizmet Sağlayıcı” olarak tanımlanan, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülüklerine de yer verilmiştir.

Hizmet Sağlayıcının Yükümlülükleri

Hizmet sağlayıcıların öncelikli yükümlülükleri, alıcıya bilgi verme yükümlülüğüdür. Alıcının kolay erişebileceği şekilde ürüne ilişkin bilgileri, sözleşmede izlenecek yolları, sözleşmenin alıcıya ulaştırılmasını sağlamak, uyumsuzluk çözüm yolları ve varsa alternatiflerini alıcının bilgisine sunulması ile yükümlüdür.

Bu yükümlülükler tüketiciler için geçerliken her iki tarafın da tacir olması durumunda bahsi geçen durumların aksi veya alternatiflerinin de kararlaştırılması mümkündür.

Alıcının Yükümlülükleri

Yukarıda bahsi geçen “Gizlilik Sözleşmesi ve KVKK” alt başlıklı açıklamamızın yanı sıra esaslı bir alıcı yükümlülüğü düzenlenmemiştir.

Çoğunluk itibarıyla tüketici olan “alıcı”ların, bekleneceği üzere e – Ticaret bağlamında özelleştirilmiş ek yükümlülüklerle sahip olmadığı görülmektedir.

Aracı Hizmet Sağlayıcının Yükümlülükleri

Aracı hizmet sağlayıcıları, satışın gerçekleştiği elektronik platformda satış işlemlerinin gerçekleşebilmesi adına platformun gerekliliklerini sağlamakla yükümlüdür.

Bu doğrultuda hizmet sağlayıcıların satış işlemlerini gerçekleştirilmesi adına uygun elektronik platformu tahsis ederken hizmet sağlayıcıya ait malları, farklı elektronik platformlarda sunmama veya farklı platformların birbiri için tanıtımını yapmama yükümlülüğü vardır.

Yanı sıra, bu elektronik platformlarda hizmet sağlayıcıların sunduğu bilgileri; elektronik ortamlardan ve/veya ilgili kurumlardan doğrulama yükümlülüğü de vardır.

Genel itibarıyla aracı hizmet sağlayıcılar; hizmet sağlayıcıların satış işlemlerini gerçekleştirebilmesi adına elektronik platformu uygun hale getirmek, hizmet sağlayıcının kendileri ve malları adına sunmuş olduğu bilgileri elektronik ortama uygun şekilde teyit etmek ve rekabet yasağına aykırı işlemler doğurmamak hususları başta olmak üzere sahip olduğu yükümlülükler bu şekliye başlıklandırılabilir.

Yukarıda bahsedilen hususlar, genel itibarıyla e – Ticaret faaliyetlerinin yürütülmesinde gerekli olan temel sözleşme içeriklerini ve bu faaliyetleri gerçekleştiren tarafların eylem alanlarını kapsamaktadır.

“Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” detaylı bir biçimde incelendiğinde, yurtiçi ve yurt dışı işlem hacimleri, karma tipli satış faaliyetleri gerçekleştiren şirketlerin elektronik ortamda yapılan satış miktarına bağlı olarak yaşayacağı uyumsuzluklarda hangi kanuna tabi olunacağı, elektronik ticarete haksız ticari uygulamalar gibi birçok hususa da açıklık getirmektedir.

Ancak bahsettiğimiz üzere bu yazının amacı, kanun kapsamında e – Ticaret faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için mutlak surette sahip olunması gereken belge, sözleşme ve sair evraklar ile bu faaliyetleri gerçekleştiren özel ve tüzel kişilerin geniş kapsamda yükümlülükleri ve görev tanımlarına ilişkindir.

Bu bağlamda yukarıdaki yazımızda; e – Ticaret kapsamında alıcıların sahip olduğu haklar, hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri, aracı hizmet sağlayıcıların gerçekleştirmesi gereken faaliyetler sunulmuş ve Kanunun amacı bakımından da tarafların korunması ve gözetilmesi gereken haklarına yer verilmiştir.